

OTSUS

Vaidlustusaja number	199-24/280523
Otsuse kuupäev	18.11.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Reparo Ehitus Osaühingu vaidlustus Kohtla-Järve Linnavalitsuse riigihankes „Kohtla-Järve lasteaia Punamütsike rekonstrueerimine“ (viitenumber 280523) ReparO Ehitus Osaühingu pakkumuse tagasilükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, ReparO Ehitus Osaühing, esindaja Ülo Jaanisoo Hankija, Kohtla-Järve Linnavalitsus, esindaja Henri Kaselo
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta ReparO Ehitus Osaühingu vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Jätta ReparO Ehitus Osaühingu kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 20.06.2024 avaldas Kohtla-Järve Linnavalitsus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Kohtla-Järve lasteaia Punamütsike rekonstrueerimine“ (viitenumber 280523) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD).
Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse neli pakkujat, sh ReparO Ehitus

Osaühing.

2. 12.08.2024 otsusega lükkas Hankija kõik pakkumused tagasi.

Kohtla-Järve Linnavalitsuse 15.08.2024 korraldusega nr 372 „Riigihanke „Kohtla-Järve lasteaia Punamütsike rekonstrueerimine” hankemenetluse lõppemine“ tunnistas Hankija Riigihanke kehtetuks.

24.08.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Reparo Ehitus Osaühingu vaidlustus Hankija otsusele tunnistada Riigihangete kehtetuks. Vaidlustuskomisjoni 20.09.2024 otsusega vaidlustusasjas 161-24/280523 tunnistati Hankija otsus Riigihanke kehtetuks tunnistamiseks kehtetuks.

3. 27.10.2024 otsusega lükkas Hankija Reparo Ehitus Osaühingu pakkumuse tagasi.

4. 17.10.2024 laekus vaidlustuskomisjonile Reparo Ehitus Osaühingu (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi.

5. Vaidlustuskomisjon teatas 23.10.2024 kirjaga nr 12.2-10/199 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 28.10.2024 ja neile vastamiseks 31.10.2024. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

6. Vaidlustaja, **Reparo Ehitus Osaühing**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

6.1. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi põhjendusel, et Vaidlustaja esitatud spetsialist ei vasta RHAD-ile. Vaidlustatud otsust on põhjendatud järgmiselt:

Pakkuja poolt esitatud spetsialist ei vasta järgmisele tingimustele: 2" Pakkuja kui peatöövõtja ehituse eriosade alase kompetentsi tagamiseks, kvaliteedi kontrolliks ja tööde teostajate peatöövõtja poolseks koordineerimiseks peab kaasama järgnevad eriosade spetsialistid või objektijuhid: c) vastutusvaldkond „tugevvool“, kutsekvalifikatsioon vähemalt kutsetunnistus elektriinsener tase 6 (või sellega samaväärne). Hankija ei loe A-pädevusklassi tunnistust samaväärseks). Pakkuja esitas B-Pädevustunnistusega spetsialisti, kellel puudub kehtiv kutsetunnistus. Pakkumuste vastavuse kontrolli käigus Hankija uuris Eesti Elektroenergeetika Seltsi Elektriinseneride kutsete komisjoni esimehelt, kas on õigustatud pädevusklass "B" tunnistamine samaväärseks kutsega: vastutusvaldkond „tugevvool“, kutsekvalifikatsioon vähemalt kutsetunnistus elektriinsener tase 6 (või sellega samaväärne)? Eesti Elektroenergeetika Seltsi Elektriinseneride kutsete komisjoni esimehe vastus on, et esitatud küsimusele saab vastata ainult eitavalt. Pädevustunnistused ja kutsetunnistused ei ole samaväärsed. Samuti varem oma vastuses A-Pädevusklassi kohta Eesti Elektroenergeetika Seltsi Elektriinseneride kutsete komisjoni esimehe vastus oli järgmine: „Täpsustuseks pädevustunnistuse ja kutsetunnistuse vastavuse kohta: Need tunnistused ei ole võrreldavad. Pädevustunnistus tõendab põhiliselt isiku elektriohutuse alaseid teadmisi. Kutsetunnistus tõendab inseneriteadmiste ja oskuste olemasolu ning elektriohutuse alast kompetentsust. Neid oskusi kontrollitakse esitatud tööde ja projektide alusel. Kõigele lisaks on kutsetunnistusel märgitud ka spetsialiseerumine: Elektrivõrgud ja süsteemid, tarbija elektripaigaldised, elektriautomaatika. Kutsetunnistusele märgitakse ka lubatud töösad: Ehitus, käit ja järelevalve, projekteerimine, arendus ja juhtimine, energia ja tehnoloogia kaubandus, teadus ja õppetöö. Selline tunnistus annab selge ülevaate tunnistuse omaniku teadmistest ja oskustest“ Vastavalt saadud informatsioonile ei saa hankija pidada B-pädevusklassi kutsega

samaväärseks.

6.2. Küsides kutsetunnistusi väljastavalt Eesti Elektroenergeetika Seltsilt (edaspidi EES), kas kutsetunnistus elektriinsener tase 6 on samaväärne B-pädevustunnistusega, sai Hankija paljasõnalise eitava vastuse. Täiendavalt viitas Hankija EES-i ühele varasemale vastusele samasisulisele küsimusele A pädevustunnistuse vastavuse kohta. Selles vastuses selgitati, et *pädevustunnistus tõendab põhiliselt isiku elektriohutuse alaseid teadmisi. Kutsetunnistus tõendab inseneriteadmiste ja oskuste olemasolu ning elektriohutuse alast kompetentsust.* Selgusetuks jääb, millel niisugune seisukoht põhineb.

6.3. Võrreldes kutsetunnistuse elektriinsener tase 6 ja B-pädevustunnistuse saamiseks esitatavaid nõudeid, siis ilmneb, et need on sisuliselt samad. Mõlemal juhul eeldatakse kutse taotlejalt elektrialast kõrgharidust ja sama pikka erialase töö kogemust. Kuna praegusel ajal eksisteerib kaks paralleelset kompetentsi tõendamise süsteemi, oleks Hankija pidanud küsima selgitusi ka vastavatelt sertifitseerimisasutustelt.

6.4. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) selgitab vastuseks Vaidlustaja päringule, et seadme ohutuse seaduse ja selle alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määruse nr 88 „Seadme vahetu kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded“ (edaspidi Määrus) kohaselt on isiku kompetentsust võimalik tõendada kahel võrdväärsel viisil: kas pädevustunnistusega või kutsetunnistusega. Samuti toob TTJA välja, et oluline on ühe või teise tunnistuse sobivuse hindamisel lähtuda just seda tüüpi tunnistusele märgitud kriteeriumidest ja nende vastavusest soovitule/vajatavale. Kehtiva õiguse nõuete kohaselt võib isik valida, kas tõendada oma kompetentsust läbi pädevustunnistuse või kutsetunnistuse süsteemi. Seega tuleb TTJA kinnitusel hangete koostamisel arvestada kahe erineva võimalusega isiku kompetentsuse tõendamisel ja põhjendada hanketingimustes, miks üht või teist kompetentsuse tõendamise süsteemi eelistatakse. Hankija ei ole seda teinud.

6.5. Riigihanke esemeks oleva hoone elektriprojekti esitatud tugevvoolupaigaldise andmetest nähtub, et hoone toitepinge on 230/400V vahelduvvool. Arvestades, et madalpingeks loetakse pinge, mis ei ületa 1000V vahelduvvoolu korral või 1500V alalisvoolu korral, on käsitletaval juhul tegemist madalpingelise elektripaigaldisega, milles tehtavaid käidu- ja elektritöid on õigus juhtida ka B-pädevustunnistust omaval isikul. Seega on elektriala 6. taseme kutsetunnistusega ja B-pädevustunnistusega tõendatav kompetents Riigihanke vajaduste jaoks olulises osas kattuv ja seega samaväärne.

6.6. Osas, milles elektriala 6. taseme kutsetunnistusega ja B-pädevustunnistusega tõendatav kompetents kattub, on need dokumendid sisult samaväärsed. Seda, mis ulatuses B-pädevustunnistusega tõendatav kompetents ei vasta Hankija poolt Riigihankes soovitule, Hankija millegagi ei põhjenda.

6.7. Lisaks TTJA selgitusele selgitab B-pädevustunnistusi väljastav Inspecta Estonia OÜ, et B-pädevusklass on Riigihanke kontekstis samaväärne Hankija nimetatud kutsetunnistusega.

6.8. Pakkumust tagasi lükates rikkus Hankija põhjendamiskohustust ja kohustust pakkujaga enne tagasilükkamise otsuse tegemist samaväärsuse osas konsulteerida. Pakkumuse vastavuse kontrollimise ajal peab Hankija teadma seda, milliste oluliste omaduste olemasolu ta samaväärsuse tuvastamisel kontrollib ja juhul, kui ta leiab, et pakkumuses esitatu ei ole tema hinnangul samaväärne, siis seda ka üksikasjalikult ning arusaadavalt selgitama ja põhjendama.

6.9. 28.10.2024 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

6.9.1. Hankija mõistab pädevustunnistuste süsteemi olemust väärtalt järeldades, et see süsteem on hierarhiline ja nõuab, et A-pädevustunnistuse saamiseks peab isikul tingimata olema B-pädevustunnistus. Pädevustunnistuste süsteem ei ole hierarhiline, vaid sellega kehtestatud erinevad pädevustunnistused tõendavad lihtsalt isiku erinevaid pädevusi ja õiguseid konkreetseid elektritöid teha.

6.9.2. Määruse § 9 lg 1 sätestab A-pädevustunnistuse saamiseks kolm alternatiivset tingimust: (i) elektriinseneri või välispaigalduse elektrik, tase 5, kutsekvalifikatsioon ja vähemalt 1-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus kõrgepingepaigaldises; (ii) elektrialane kõrgharidus, kusjuures 4-aastase nominaalse õppeaja puhul vähemalt 1-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus kõrgepingepaigaldises ja 3-aastase nominaalse õppeaja puhul vähemalt 2-aastane vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus (sellest vähemalt üks aasta kõrgepingepaigaldises) või (iii) keskharidus ning B-klassi pädevustunnistus ja selle andmisest alates vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt kahe aasta jooksul kõrgepingepaigaldises. Sama paragrahvi lõige 2 sätestab B-pädevustunnistuse saamiseks samuti rea alternatiivseid tingimusi, millest A-pädevustunnistuse saamiseks esitatud tingimustega võrreldes on kaks tingimust identsed: (i) elektrialane kõrgharidus (p 1) ja (ii) elektriinseneri kutsekvalifikatsioon (p 2). Järelikult ei ole tegemist vertikaalse ja tasemete üksteisele allutatuse süsteemiga vaid pigem horisontaalse, valdkondlike pädevuste jaotuse süsteemiga, kus teatud pädevustunnistuse saamise eelduseks ei ole mõne teise pädevustunnistuse omamine.

Seega tõlgendas Hankija vastavustingimuses sätestatud, et *Hankija ei loe A-pädevusklassi tunnistust samaväärseks* valesti ning väide, et see hõlmab ka B-pädevustunnistuse samaväärsust, ei ole asjakohane.

6.9.3. Vaidlustaja ei nõustu Hankija seisukohaga, et tal ei olnud kaalutusõigust hinnata, kas pakkuja esitatud töötaja saab juhtida käidu- ja elektritöid ning teha auditit madalpingelises elektripaigaldises või mitte. Vastupidi - Hankija peab vastavustingimustes esitatud nõuetele vastavust kontrollides hindama ja kaaluma, kas pakkuja vastab konkreetsetes Riigihankes vajalike tööde tegemiseks esitatud nõuetele, milles seisnebki „samaväärsuse“ analüüs.

6.9.4. Hankija on otsuses tuginenud TTJA isikute kompetentsuse teabelehele, mille kohaselt B-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida elektri- ja käidutöid ning teha auditit madalpingelises elektripaigaldises. Seda kinnitas ka Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse kutsenõukogu esimees L.V. Hankijale 27.09.2024 saadetud kirjas. Seega B pädevustunnistuse omanik võib vastutada madalpingeliste seadmetes loetletud tegevuste eest ja osaleda Riigihankes, kuid jääb arusaamatuks, miks Hankija jõudis sellele teabele tuginedes ikkagi vastupidisele otsusele.

6.9.5. Vaidlus puudub tõdemuses, et Eestis on pädevuse tõendamiseks kasutusel kaks paralleelset süsteemi. Mõõndes, et need süsteemid ei ole identsed, saab neid sisulistes aspektides siiski võrrelda, kui kõrvutada nende süsteemide raames väljastatavate tunnistustega antavaid pädevusi (ehitiste elektripaigaldiste ehitamine ja käit) elektripaigaldise andmetega (hoone elektripaigaldise ehitus (teise liigi elektripaigaldis)), kus asjaomaseid töid teha on lubatud. Sellest võrdlusest ilmneb, et nimetatud töid on nimetatud andmetega elektripaigaldises lubatud teha nii elektriala 5. ja 6. taseme kutsetunnistuse kui ka A- ja B-pädevustunnistuse omanikul.

6.9.6. Vaidlustaja palus oma väite kinnitamiseks selgitust sertifitseerimisasutuselt Kiwa, kes selgitas 28.10.2024 kirjas nr 5.2-1/5256 järgmist: *B pädevustunnistus ei ole ainult isiku elektrihoiutusalaste teadmiste tõendamiseks, vaid tõendab isiku kompetentsi vastava elektritöö teostamiseks. Ka 6. taseme kutsetunnistus tõendab isiku kompetentsi antud elektritöö tegemiseks. Vastavalt [majandus- ja taristuministri määruse nr 88 „Seadme vahetu kasutaja, 4 (8)*

kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded“] §4 lg-le 4 „Kompetentsust tõendatakse tegevusele vastava kutsetaseme kutsetunnistusega kutseeaduse tähenduses või sertifitseerimisasutuse antud pädevustunnistusega. Seega mõlemad tunnistused tõendavad isiku kompetentsi. B pädevustunnistuse saamise eelduseks on elektrialase kõrghariduse olemasolu ([pakkuja esitatud isikul] on elektrialane kõrgharidus), sama eeldus on 6. taseme kutsetunnistuse saamisel. B pädevustunnistuse saamise eelduseks on vähemalt 2-aastase vastava elektritöö juhtimise kogemus, mis on [pakkuja esitatud isikul] olemas. Sama eeldus on 6 taseme kutsetunnistuse saamisel. B pädevustunnistuse saamise eelduseks on edukalt sooritatud pädevuseksam, mida [pakkuja esitatud isik] on edukalt sooritanud, kuid 6. taseme kutsetunnistuse saamisel on normitundmise eksam nõutud alles 01.07.2024 ja eelnevalt väljastatud kutsetunnistuste puhul pole seda olnud. Uute kutsetunnistuste väljastamisel arvestatakse pädevustunnistuse saamisel sooritatud eksami tulemusi. Seega hankes loetud tingimuste: kompetentsi tagamiseks, kvaliteedi kontrolliks ja tööde teostajate peatöövõtjapoolseks koordineerimiseks, täitmiseks vajalikeks oskuste tõendamiseks võib lugeda [pakkuja esitatud isikule] väljastatud B pädevustunnistuse ja 6. taseme kutsetunnistuse antud paigaldise konfiguratsiooni juures samaväärseks, kuna need tunnistused põhinevad samadel eeldustel, ainult väljaandja, väljaandmise protseduurid ja väljastatava tunnistuse ulatuse kirjeldus on erinevad.

7. Hankija, **Kohtla-Järve Linnavalitsus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Pakkumuse vastavuse üheks tingimuseks on: *Pakkuja kui peatöövõtja ehituse eriosade alase kompetentsi tagamiseks, kvaliteedi kontrolliks ja tööde teostajate peatöövõtja poolseks koordineerimiseks peab kaasama järgnevad eriosade spetsialistid või objektijuhid: c) vastutusvaldkond „tugevvol“, kutsekvalifikatsioon vähemalt kutsetunnistus elektriinsener tase 6 (või sellega samaväärne). Hankija ei loe A-pädevusklassi tunnistust samaväärseks (edaspidi Vastavustingimus).*

7.2. Vastavalt Määruse § 9 lg 1 p-ile 3 peab A-klassi pädevustunnistuse saamiseks isikul olema keskharidus ning B-klassi pädevustunnistus ja selle andmisest alates vastava elektritöö juhtimiseks ettevalmistav töökogemus, mis on omandatud vähemalt kahe aasta jooksul kõrgepingepaigaldises. Seega B-klassi pädevustunnistus on madalam kui A-klassi pädevustunnistus ning Hankijal puudub alus lugeda samaväärseks madalamat pädevusklassi kui on kehtestatud Vastavustingimuses.

Vaidlustaja ei ole Vastavustingimust tähtaegselt vaidlustanud, mistõttu taotleb Hankija RHS § 192 lg 3 p-i 1 alusel vaidlustuse läbi vaatamata jätmist.

7.3. Vaidlustuse läbi vaatamisel tuleb see jätta rahuldamata.

Vaidlustaja esitas B-pädevustunnistusega spetsialisti, kellel puudub kehtiv kutsetunnistus. Vastavuse kontrolli käigus pakkumuse vastavust hinnatakse lähtudes Vastavustingimuses toodud nõuetele, antud menetluse etapis ei ole Hankijal kaalutusõigust hinnata, kas pakkuja esitatud töötaja saab juhtida käidu- ja elektritöid ning teha auditit madalpingelises elektripaigaldises või mitte, vaid kas pakkuja meeskonna liikmena pakutud spetsialisti pädevustunnistus vastab tingimusele *kutsekvalifikatsioon vähemalt kutsetunnistus elektriinsener tase 6 (või sellega samaväärne).*

Olukorra hindamisel tugines Hankija TTJA isikute kompetentsuse teabelehele, mille kohaselt B-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida elektri- ja käidutöid ning teha auditit madalpingelises elektripaigaldises. Kutsetunnistusi väljastatakse kutsestandartide alusel ja *kutsetunnistusel olevaid kutsetasemeid aga ei saa pädevustega võrrelda, kuna seda taset pädevustunnistustel ei ole (TTJA tehnikaosakonna peaspetsialisti D.M-i vastus).*

7.4. Samaväärsuse väljaselgitamiseks pöördus Hankija EES-i kui kutsetunnistusi väljastava 5 (8)

organisatsiooni poole, küsimusega, kas on õigustatud pädevusklass „B“ tunnistamine samaväärseks kutsega vastutusvaldkond „tugevvool“, kutsequalifikatsioon vähemalt kutsetunnistus elektriinsener tase 6 (või sellega samaväärne). EES-i elektriinseneride kutsete komisjoni esimehe vastus on, et *esitatud küsimusele saab vastata ainult eitavalt. Pädevustunnistused ja kutsetunnistused ei ole samaväärsed. [...] Need tunnistused ei ole võrreldavad. Pädevustunnistus tõendab põhiliselt isiku elektriohutuse alaseid teadmisi. Kutsetunnistus tõendab inseneriteadmiste ja oskuste olemasolu ning elektriohutuse alast kompetentsust. Neid oskusi kontrollitakse esitatud tööde ja projektide alusel. Kõigele lisaks on kutsetunnistusel märgitud ka spetsialiseerumine: Elektrivõrgud ja süsteemid, tarbija elektripaigaldised, elektriautomaatika. Kutsetunnistusele märgitakse ka lubatud töösad: Ehitus, käit ja järelevalve, projekteerimine, arendus ja juhtimine, energia ja tehnoloogia kaubandus, teadus ja õppetöö. Selline tunnistus annab selge ülevaate tunnistuse omaniku teadmistest ja oskustest.*

Vastavalt saadud informatsioonile ei saa Hankija pidada B-pädevusklassi kutsega samaväärseks.

7.5. Vaidlustaja viidab TTJA arvamusele, et hangete koostamisel tuleb arvestada kahe erineva võimalusega isiku kompetentsuse tõendamisel. Vaidlustaja ei saa enam vaidlustada Riigihanke tingimusi.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Hankija taotlus vaidlustuse läbi vaatamata jätmiseks RHS § 192 lg 3 p-i 1 alusel tuleb jätta tähelepanuta.

Vaidlustus on esitatud Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsusele ja asjaolu, et selleks tuleb hinnata Vaidlustaja pakkumuse vastavust mingile RHAD-i tingimusele, mille vaidlustamiseks Vaidlustajal enam õigust ei ole, ei võta Vaidlustajalt õigust vaielda RHAD-i tingimuse õige kohaldamise üle tema pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemisel. Antud juhul on vaidlus iseenesest selles, kas Hankija on õigesti tuvastanud Vaidlustaja pakkumuse mittevastavuse Vastavustingimusele ja puudub vaidlus, et vaidlustus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsusele on tähtaegne. Samas märgib vaidlustuskomisjon, et TTJA arvamus, mille kohaselt hangete koostamisel tuleb arvestada kahe erineva võimalusega isiku kompetentsuse tõendamisel, ei oma asja lahendamisel tähtsust sellest aspektist, kas juhul, kui RHAD kahe võimalusega isiku kompetentsuse tõendamisel ei arvesta, on see tingimus sellisena õigusvastane või mitte. Sellise põhjendusega oleks tulnud RHAD vaidlustada enne pakkumuste esitamise tähtaja saabumist ja pakkumuste vastavuse kontrollimise etapis ei saa enam vaielda RHAD-i õiguspärasuse üle (RHAD on kehtiv sellisena nagu see on), nõuda RHAD-is sätestatud tingimuse laiendamist ega RHAD-is sätestatust erinevat kohaldamist. Pikaajalise kohtupraktika kohaselt (vt nt Riigikohus 3-3-1-50-15, p 14.2; Tallinna Ringkonnakohus 3-19-119, p 10) on tähtaegselt vaidlustamata riigihanke alusdokument kehtiv ning sellest tuleb pärast pakkumuste esitamist lähtuda (isegi siis, kui hiljem peaks tuvastatavama selle õigusvastasus).

9. RHS § 114 lg 1 kohaselt kontrollib hankija [...] pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. [...]

Riigihanke alusdokumentides (RHAD-is) on vastavustingimus vaidlustusse puutuv osas sõnastatud järgmiselt: nõutav kutsequalifikatsioon vähemalt *kutsetunnistus elektriinsener tase 6 (või sellega samaväärne)*. Hankija ei loe A-pädevusklassi tunnistust samaväärseks.

Puudub vaidlus, et Vaidlustaja pakutaval spetsialistil ei ole *kutsetunnistust elektriinsener tase 6* ega ka *A-pädevusklassi tunnistust*. Vaidlustaja soovib oma vastavust Vastavustingimusele tõendada B-klassi pädevustunnistusega.

10. RHAD-ist pidi olema Riigihankes osalemisest huvitatud isikutele algusest peale teada, et A-klassi pädevustunnistust ei loe Hankija Riigihankes samaväärseks kutsetunnistusega elektriinsener tase 6. Samuti rõhutab vaidlustuskomisjon, et vaidlust ei saa enam tekkida ka sellest, kas Hankija on RHAD-is õigesti sätestanud, et *Hankija ei loe A-pädevusklassi tunnistust samaväärseks* kutsekvalifikatsiooniga vähemalt kutsetunnistus elektriinsener tase 6, sh ei oma mingit tähtsust see, kas isik, kes sellist pädevustunnistust omab, tegelikult võiks või ei võiks teostada hankelepingu täitmiseks vajalikke töid. Sellise sisuga vaidlustus tulnuks esitada enne pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist (vt ka p 8). Seega RHAD-i kontekstis on fakt, et A-klassi pädevustunnistus ei ole samaväärne kutsetunnistusega elektriinsener tase 6 ja sellega pakkumuse vastavust RHAD-ile tõendada ei saa, mistõttu vaidlus saab olla vaid selles, kas olukorras, kus Hankija on RHAD-is juba välistanud A-klassi pädevustunnistuse samaväärsuse kutsetunnistusega elektriinsener tase 6, saab olla sellega samaväärne B-klassi pädevustunnistus, mis on Vaidlustaja pakkumuses nimetatud spetsialistil.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ei saa.

10.1. A- ja B-klassi pädevustunnistused on Määrusest nähtuvalt mõlemad elektripaigaldistes töötamiseks vajalikud kvalifikatsioonid, kuid nende vahel on olulisi erinevusi. A-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida käidu- ja elektritöid ning teha auditit mis tahes tehniliste näitajatega elektripaigaldises; B-klassi pädevustunnistus annab õiguse juhtida käidu- ja elektritöid ning teha auditit madalpingelises elektripaigaldises (Määrus § 8 lg-d 2 ja 3). Seega vaidlustuskomisjoni hinnangul on asja lahendamiseks oluline märkida, et A-klassi pädevustunnistusega isik võib teha kõiki töid, milleks on nõutav B-klassi pädevustunnistus, kuid B-klassi pädevustunnistusega isik ei või teha kõiki töid, milleks on nõutav A-klassi pädevustunnistus (nt tööd kõrgepingepaigaldistes).

10.2. Euroopa kohus on liidetud kohtuasjade C 68/21 ja C 84/21 p-s 83 leidnud, et mõiste „samaväärsus“ tavatähenduses on see, et millelgi on sama väärtus või ülesanne. Vastupidiselt saab öelda, et samaväärne ei ole miski, millel ei ole sama väärtust või ülesannet. Antud juhul on Hankija RHAD-is selgelt öelnud, et A-klassi pädevustunnistusel ei ole sama väärtust/ülesannet kutsetunnistusega elektriinsener tase 6. Kuna A-klassi pädevustunnistus on aga kõrgeim pädevustase elektrivaldkonnas, millega kaasneb õigus teha kõiki töid elektrivaldkonnas, sh neid töid, milleks on nõutav B-klassi pädevustunnistus, siis A-klassi pädevustunnistusest madalam pädevustunnistus, s.o B-klassi pädevustunnistus, ei saa samuti täita Vastavustingimust, sest ka B-klassi pädevustunnistusel ei ole sellisel juhul sama väärtust või ülesannet kutsetunnistusega elektriinsener tase 6.

10.3. Täiendavalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et kui A-klassi pädevustunnistus ei ole RHAD-i kohaselt ühelgi juhul samaväärne, siis puudus Hankijal õigus teostada samaväärsuse kontrolli ka selle kaudu, kas isik, kes sellist pädevustunnistust omab, tegelikult võib või ei või teostada hankelepingu täitmiseks vajalikke töid. Vastavus Vastavustingimusele, sh samaväärsus, on välistatud juba pädevustunnistuse olemasolu fakti kaudu ja samaväärsuse puudumiseks ei pea sellisel juhul pädevustunnistusest tulenema ka keeld hankelepingu täitmiseks vajalike tööde teostamiseks. Sisuliselt ebavajalik ja asjakohatu pädevustunnistuse keeld RHAD-is tulnuks jälle vaidlustada enne pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist. Samal seisukohal on vaidlustuskomisjon ka B-klassi pädevustunnistuse osas – kui B-klassi pädevustunnistus iseenesest ei saa RHAD-ist tulenevalt täita Vastavustingimust, siis ei sõltu samaväärsus ka sellest, kas B-klassi pädevustunnistusega isik ehk siiski võiks faktiliselt teostada töid, mis on hankelepingu täitmiseks vajalikud. Vastavustingimusest, mis sätestab nõude sobimatule pädevustunnistusele, ei saa pakkumuste vastavuse kontrollimise etapis mööda minna väitega, et pakkumuse vastavuse kontrollimiseks piisab lõpptulemusel igasugusest pädevustunnistusest (või ka kutsetunnistusest), mis võimaldavad pakkujal hankelepingut täita.

10.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta mittevastavuse tõttu Vastavustingimusele on kooskõlas RHS § 114 lg 2 esimese lausega, aga ka RHS § 3 p-ides 1 ja 3 sätestatud läbipaistvuse, kontrollitavuse ja pakujate võrdse kohtlemise põhimõtetega (kui RHAD-i mõttes ei ole samaväärne juba A-klassi pädevustunnistus, siis pole seda ka B-klassi pädevustunnistus ja Vastavustingimusest ei saanud Vaidlustaja teha järeldust, et vaatamata sellele, et A-klassi pädevustunnistust ei pea Hankija samaväärseks, siis B-klassi pädevustunnistus seda siiski on. Kui Vaidlustaja seda millegipärast ikkagi arvas, tulnuks seda Hankijalt enne pakkumuste esitamist üle täpsustada).

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

11.1. Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

11.2. Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk